

TÜRKİYE’DE YAŞLI SAĞLIĞI: SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİ PROJESİ

Sorumlu Enstitü: Türkiye Halk Sağlığı ve Kronik Hastalıklar Enstitüsü (TÜSEB-TÜHKE)

Yıl: 2020-2021

“Demografik dönüşüm” olarak da adlandırılan küresel yaşlanma sürecinde, hemen hemen tüm toplumların yaş grupları yapılanması değişmeye başlamıştır. Demografik yaşlanma, doğurganlığın azalması ve ortalama yaşam süresinin uzaması sonucunda nüfusun yaş yapısının değişerek toplam nüfus içinde çocuk ve genç yaşlardaki nüfusun payının azalması ve yaşlı nüfusun payının görece artmasıdır (UNFPA, 2017). Dünyada ve ülkemizde 65 ve üzeri yaştaki bireyler “Yaşlı Nüfus” olarak kabul edilmektedir. Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki payının %10’u geçmesi nüfusun yaşlanmasının göstergesidir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre toplumdaki yaşlı nüfusumuz son 5 yılda %22,5 oranında artmıştır. TÜİK, 2020 yılına ait “İstatistiklerle Yaşlılar Raporu”nda Türkiye’de 65+ yaş grubundaki nüfusun toplam nüfus içindeki payı %9,51’e ulaşmıştır. Bu durum toplumda %44,2’sini erkeklerin ve %55,8’ini kadınların oluşturduğu toplam 7.953.355 yaşlı bireyin yaşadığını ifade etmektedir (<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Yasli-lar-2020-37227>).

Yaşlanma ile ilgili hastalık yükü ve bakım problemleri önemli bir halk sağlığı sorunu olarak kabul edilmektedir. Genel olarak kronik hastalık yükü yaşlılarda çok yüksek olup bu hastalıklar ile ilişkili ölümlerin çoğu yaşlılarda görülmektedir. Bu yüzden ülke kaynaklarının maliyet-etkin kullanılması ve sağlık politikalarının belirlenmesinde yaşlanma gerçeği göz önüne alınmalıdır. Türkiye’de yaşlı nüfusun hızla artması yaşlılara yönelik sağlık ve bakım politikalarında da değişikliklere ve düzenlemelere ihtiyaç doğurmuş ve bu bağlamda “Onbirinci Kalkınma Planı”nda yaşlı ve yaşlanma ile ilgili sorunlar ve çözümlerine yönelik politikalara yer verilmiştir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB) bünyesinde yer alan Türkiye Halk Sağlığı ve Kronik Hastalıklar Enstitüsü (TÜHKE); sağlık alanında ulusal stratejilere uygun olarak ülkenin halk sağlığı ve kronik hastalıklar alanında önceliklerini belirlemek; kronik hastalıkların genetik, biyolojik, klinik yönleri ve tedavileri hakkında, kamu ve özel sektörle işbirliği içinde bilimsel araştırmalar yapmak, yaptırmak, bu araştırmaları koordine etmek, teşvik etmek; araştırmacılara bilimsel ortam sağlamak ve desteklemek; teşhis ve tedavi standartlarının oluşturulmasına ve yeni tedavi yöntemlerinin geliştirilmesine yönelik Ar-Ge faaliyetlerinde bulunmak amacı ile kurulmuştur. Enstitümüz misyonu gereği, ülkemizde yaşlı ve yaşlılık ile ilgili durumu ortaya koymak, koruyucu, tedavi edici tıp ve rehabilitasyon hizmetleri açısından yaşlıların durumunu değerlendirmek, geleceğe yönelik projeksiyonlarla sağlık hizmetlerinin planlanması ile ilgili öngörülerde bulunmak, bakım hizmetleri ile COVID-19 pandemisi ve göç gibi güncel sorunlar karşısında yaşlıların durumunu değerlendirmek ve yaşlı sağlık ve bakım hizmetlerinde teknolojik gelişmelerin yerini irdelemek amacıyla “Türkiye’de Yaşlı Sağlığı: Mevcut Durum, Sorunlar ve Kısa ve Orta Vadeli Çözüm Önerileri Raporu” hazırlamak için fizibilite çalışmalarına başlamış ve raporun kapsamını belirlemiştir.

Türkiye
Sağlık Enstitüleri Başkanlığı

Bu proje kapsamında ÷lkemizde yaşı sağılığı alanında bütüncöl verilere ulaşılması ve çok yönlü bir bakış açısı ile değerdendirmeler yapılabilmesi için başta Sağılık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın ilgili paydaşların temsilcileri; Dünya Sağılık Örgütü; TÜİK, Kızılay ve AFAD gibi kurumların temsilcileri; üniversitelerin Geriatri, Gerontoloji ve Sağılık Hizmetleri bölümlerinin uzman ve akademisyenleri; yaşıllık ve yaşı sorunları ile ilgili uzmanlık dernekleri ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ve özel kurumların temsilcileri gibi toplam 17 kurum/kuruluş ile ortak iş birliği ve çalışma platformu oluşturulması için harekete geçilmiştir. Yaklaşık 130 kişilik ekipten oluşan çalışma grubumuzun multidisipliner grup çalışmaları ve değerdendirmeler sonucunda hazırlanacak kapsamlı raporun Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın yanı sıra konu ile ilgili tüm kurum/kuruluşlara sunulması planlanmaktadır.